

N. Jensen (Aarhus Amts 3die Valgkreds):
 Jeg har til Hensigt at tilveiebringe en saadan Forbindelse, idet jeg vil henlede Opmærksomheden paa, at jeg anser det for hensigtsmæssigt, for nødvendigt, at der paa Finantsloven bliver bevilget en Sum til Dyrtidstillæg til de lavest stillede Lærere embeder, ligesom der jo forrige Aar blev bevilget Dyrtidstillæg til andre Embedsmænd. Den hele Forbindelse mellem dem som Mennesker, der offre deres Tid i offentlig Tjeneste, synes mig at gøre krav paa, at disse ligesaa vel erholde et Dyrtidstillæg som de Andre, og jeg tror ikke, at et saadant Dyrtidstillæg vil møde nogen alvorlig Modstand paa noget Sted. Man kan paa en fornuftig Maade begrænse det med Hensyn til Størrelsen, og man behøver ikke derved at komme ind paa nogen almindelig Regulering af Embedslønningerne. Jeg ser, at der i Aar er foreslaaet givet almindelige Pønningstillæg til Embeder paa indtil 8,000 Kr.; hvad om vi nu f. Ex. ved Lærere embederne bleve staaende ved 800 Kr. — altsaa 10de Parten deraf — og bestemte et procentvis Tillæg til de Embeder, der havde en saadan lavere Løn; da vilde i alt Fald foreløbig megen Nød og Trang være afhjulpen, og saa kunde de Reformere, der senere maatte komme, altid ske ved en Omordning af Skolevæsenet i dets Helhed. Jeg skal derfor tillade mig at opfordre det vorbende Finantsudvalg til at tage denne Sag under alvorlig Overveelse og minde det om, at de Røster, der have lydt herind til os fra de fortrykte og i Nød levende Medborgere, der have et vigtigt Spørgsmål at varetage, ikke maa have lydt forgjæves. Med al den Alvor, som jeg formaar at lægge ind i mine Ord, vil jeg anmode saa vel Finantsudvalget og mine politiske Venner som ogsaa Andre heri Thinget, hvem Oplysningsens Sag ligger alvorlig paa Hjerte, om at skjænke denne Sag alvorlig Opmærksomhed og overveie, om vi dog ikke paa dette Punkt maatte kunne komme til at afhjælpe en Nød, der, saa vidt jeg skjønner, i ingen Henseende berører de politiske Principer, hvorom vi ellers kunde strides, og som lægge Hindringer i Veien for Reformere i andre Henseender.

Bajer: Af Frygt for, at jeg skal fjerne mig for meget fra det, der ligger for, skal jeg knytte de enkelte Bemærkninger, jeg har at gjøre, til bestemte Punkter i Finantslovsforslaget. Der findes saaledes for det Første paa Kirke- og Undervisningsministeriets Budget navnlig under Kommunitetet en Post, nemlig til Understøttelser for Studerende og derunder Kvinder, som ikke have Afgang til de egentlige Universitetsstipendier. Saa vidt jeg hukker, staar denne Bevilling for første Gang paa det foreliggende Finantslovsforslag og er kommen ind paa Foranledning af et tidligere Finantsudvalg. Siden den Gang er der imidlertid fra den ærede Ministers Side ved kongelig Anordning truffet en Foranstaltning, ifølge

hvilken ogsaa Kvinder kunne blive akademiske Børgere. Jeg skal naturligvis ikke komme videre ind paa en Drøftelse af selve denne Anordning, som ikke vedkommer os her, men skal kun gjøre opmærksom paa det sidste Punkt deri, som siger, at ved Erhvervelsen af akademisk Børgeret opnaa studerende Kvinder ikke Afgang til de hidtil værende akademiske Beneficier og Understøttelser. Det er mig ikke klart, hvorfor noget Saadant skulde være Kvinderne forment; jeg er ikke i Stand til at se, at der skulde ligge Noget i Fundamentet for Kommunitetet, som vilde forbyde noget Saadant. Der findes saaledes i Kommunitetets Fundats af 31te Marts 1732 § 55 ikke bestemt fremhævet, at det skal være mandlige Studenter, der skulle have saadanne Stipendier; thi Udtrykket er „flittige, skikkelige, lærde og fattige Personer“. Paa et andet Sted i Lovforslaget er der foreslaaet en Kommission til Undersøgelse af de særlige Fonds. Derfor en saadan Kommission kommer i Stand, vil jeg ønske, at den ikke vil glemme at have sin Opmærksomhed henvendt paa denne Sag, og saafremt der er nogen Huelighed for, at den ikke skulde komme i Stand, haaber jeg, at det Finantsudvalg, som ventelig ogsaa i Aar vil blive nedsat, vil have sin alvorslige Opmærksomhed henvendt paa dette Punkt, thi det er meget vanskeligt for Kvinder, som ønske at uddanne sig, at finde Understøttelse dertil. Det er mig saaledes bekendt, at et privat Selskab, „Dansk Kvindeforsamling“, understøtter en Kvinde, som ønsker at tage den medicinske Examen. Jeg gaar dernæst over til den bekendte Konto under Sorø Akademi, Post 19, ifølge hvilken der ydes Tilskud til forskellige Formaal. Da det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) havde Ordet, stillede han en Slags Opfordring til mig om at berøre det Punkt, at man paa mange Steder eller i alt Fald paa flere Steder formener Kvinder, som søge Understøttelser til at opholde sig ved en Folkehøjskole, den Understøttelse, de søge om. Det forekommer mig, at det ærede Medlem udtalte sig saa usførligt og tillige saa klart og indtrængende om denne Sag, at jeg ikke finder, at der er Grund til at betone det stærkere, og jeg haaber, at den høitærede Minister vil have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold. Derimod kan det ikke negtes, at der vistnok ikke altid forholdes, som der burde, med Hensyn til Fordelingen af Fripladserne. Det er saaledes blevet mig meddelt af en Folkehøjskoleforstander, at der ifjor ved hans Folkehøjskole kun var een eller to Fripladser, medens der efter en Gjennemsnitsberegning maatte antages at være mindst 30. Dette synes dog at vidne om, at man ved Uddelingen af disse Fripladser tager Hensyn, som man ikke burde tage. Det glæder mig, at et Par Konti her ere blevne forhøjede, blandt Andet Kontoen til Understøttelse af fattige Seminarister. Der er dem, som mene og vistnok med Ret, at Lærerveien nu